

kan foretage en saadan mere aktiv Indgriben. Det har været Forudsætningen, og det er aldeles klart og bestemt og givet, at det er Forudsætningen i Lovforslaget. Men der kan indvendes mod et Par af de Paragraffer, som handle om denne Sag, at det kun fremtræder som underforstaaet, og at det derfor kan tænkes, at det vil blive anvendt paa en Maade, som ikke svarer til deres Hensigt. Det kan afhjælpes ved at indskyde nogle Ord, nogle Tilføjelser i et Par Paragraffer, for at bringe Lovens Mening til fuldstændigt klart Udtryk.

Det andet Punkt, som jeg vil henlede den højtærede Justitsministers Opmærksomhed paa, angaar det samme Emne, nemlig en Landsretssags Forberedelse. Den er nu ubetinget henvist til Underretten, altsaa ikke til Landsretten selv; og dette er jo ganske naturligt og rigtigt fra Lovens eget Synspunkt, som Regel ganske naturligt, fordi det er i de retssøgendes Interesse. Det sparer dem Tid, sparer dem Ulejlighed, det sparer dem flere Sagførere osv., og med Hensyn til Vidners Indkaldelse osv. sparer det dem flere Ulejligheder og Udgifter, end naar den fraliggende Landsret skulde have denne Forberedelse i sin Haand. Det gælder saaledes i sin Almindelighed; men naturligvis ikke, hvor den Underret, ved hvilken Forberedelsen skulde finde Sted, er paa samme Sted, hvor Landsretten har sit Sæde. Der er det meget unaturligt og meget lidet besparende af Tid, Ulejlighed og Penge for Parter og Vidner og Sagførere, om Forberedelsen der skulde foretages for Eksempel i København, altsaa ved Byretten i Stedet for ved Landsretten. Det er et Omsvøb, og Grunden, hvorfor dette Omsvøb oprindelig er kommet ind i Lovforslaget, turde vel ligge i eller staa noget i Forbindelse med den Omstændighed, at Lovforslaget, som det oprindelig blev foreslaaet, indeholdt en meget stor Udvidelse af Begrebet „rejsende Domstole“. Det var da i alle borgerlige Sager foreslaaet, at Landsretten skulde rejse ud og derved komme ud til de retssøgende, komme ud til Parterne og Vidnerne, og der vilde derfor ofte endogsaa ikke være tilstrækkeligt Personale til Stede i det Tilfælde, der forudsattes, hvor den Underret, som nu altsaa siges at skulle forberede Sagen, er der, hvor Landsretten har sit Sæde. Men det forandredes netop her. Lovforslaget, som det blev vedtaget, afskaffer de rejsende Domstole, bibeholder dem kun med Hensyn til Nævningesager, og dermed falder i alt Fald den faktiske

Vanskelighed bort, som der kan være for at gennemføre Lovens eget Princip paa den naturlige Maade i dette særegne Tilfælde, nemlig at Forberedelsen i de Tilfælde, hvor Underretten er samme Sted, sker ved Landsretten selv. Det er ogsaa det, som Loven gennemfører ved Sø- og Handelsretten. Det gælder blot om, at faa det samme Supplement til Lovforslaget indført paa dette Punkt, som er sket ved Sø- og Handelsretten. Jeg erkender, at det nærmest er det Udvalgs egen Skyld, som her har arbejdet i Sagen, at det ikke har husket paa den Konsekvens af Afskaffelsen af de rejsende Domstole i borgerlige Sager, at man nu kunde bruge en lettere og simplere og naturligere Fremgangsmaade i det nævnte Tilfælde med Hensyn til Forberedelsen.

Paa disse Par Punkter, som den højtærede Minister altsaa ikke har tænkt paa, vil jeg ogsaa tillade mig at henstille til den højtærede Ministers Overvejelse, om der ikke var Anledning til at supplere Loven, saaledes som jeg her har nævnt. Det kan gøres, ogsaa dette sidste, ved en lille Tilføjelse til en enkelt Paragraf, § 329, og muligvis ved et Par formelle Ændringer tillige som Følge deraf ved et Par andre Paragraffer.

Dermed har jeg altsaa omtalt de Ændringer i det tidligere vedtagne, som der er givet Anledning til, eller som jeg har fundet Anledning til, og jeg skal altsaa nu slutte med blot at anbefale Lovforslaget [til hurtig Afgørelse, idet det er min Mening, at det ikke kan blive andet fra dette Tings Side end en Stadfæstelse af vor tidligere Beslutning.

Johansen: Jeg er enig med den ærede foregaaende Taler i, at det Resultat, vi kom til i Foraaret som Frugten af mange og lange Forhandlinger, betød et betydeligt Fremskridt paa Retsplejens Omraade, og at vi nu ikke skulde kunne vedkende os dette under de nuværende Omstændigheder, vilde jo være ganske mærkeligt. Af den Kritik, som ganske naturligt er kommen frem, efter at dette Lovforslag er vedtaget, maa jeg sige, at jeg har faaet den Opfattelse, at i det store og hele har det mødt Tilfredshed hos dem, der have Forstaaelse af dette store Spørgsmaals Løsning. Men jeg siger ogsaa, at naar vi nu alligevel skulde befatte os med Loven igen, er det rimeligt, at der bliver gjort de Forandringer, som i Virkeligheden paa kræves. Den foregaaende Taler har jo nu gennemgaaet Sagen grundigt og givet sin